

Кодекс правил професійної етики нотаріусів України

I. Принципи, правила професійної етики та організації нотаріату.

1.1. Правила, що містяться в цьому Кодексі (далі – Кодекс) розроблені відповідно до Конституції України, Закону України «Про нотаріат», інших нормативно-правових актів, Статуту Нотаріальної палати України (далі – Статут НПУ), Кодексу професійної етики та правил організації нотаріату, затвердженого Асамблеєю нотаріату – членів МСЛН у Лімі, 08 жовтня 2013 року.

Ціль - правила цього Кодексу повинні мати безумовний характер їх дотримання та виконання кожним нотаріусом. Положення, що містяться в цьому Кодексі і не передбачені законодавством України, повинні виконуватися як етичні правила Нотаріальної Палати України (далі- НПУ), оскільки вони виражають етичний зміст нотаріальної діяльності.

1.2. Метою цього Кодексу – є здійснення нотаріальної діяльності з максимальною користю для суспільства та нотаріуса, шляхом об'єднання етичних цінностей та надаючи їм характеру етичних правил, якими нотаріус повинен керуватися, виконуючи свої професійні обов'язки. Цей Кодекс регулює беззаперечне дотримання встановлених правил поведінки нотаріуса і санкції за їх порушення.

1.3. Принципи професійної етики нотаріуса – правила поведінки нотаріуса у суспільстві та у спілкуванні в рамках професійної діяльності, а також у відносинах з громадянами, іншими нотаріусами, професійним об'єднанням нотаріусів, працівниками нотаріату, органами влади тощо.

Цей Кодекс визначає загальні правила щодо поведінки нотаріуса при здійсненні ним своїх професійних обов'язків та у відносинах у суспільстві.

1.4. Цей Кодекс є обов'язковим для нотаріусів, їх помічників, консультантів державних нотаріальних контор та архівів.

1.5. Порушення Кодексу тягне за собою відповідальність у порядку, передбаченому Законом України «Про нотаріат», Статутом НПУ, цим Кодексом та іншими законодавчими актами.

II. Правила поведінки нотаріуса при здійсненні ним своїх професійних обов'язків та у відносинах у суспільстві.

Професійна етика поведінки нотаріуса України ґрунтується на принципах:

2.1. Публічності

Публічність нотаріальної діяльності полягає у вчиненні нотаріусом нотаріальних дій та наданні правової допомоги в межах делегованих йому державою повноважень.

Саме публічне визнання вчинених нотаріусом нотаріальних дій надає їм особливої доказової та виконавчої сили на майбутнє та не потребує жодних додаткових доказів, крім випадків, коли **судовим рішенням** дії нотаріуса визнані протиправними.

2.2. Незалежності

Незалежність нотаріуса під час вчинення нотаріальних дій та/або надання правової допомоги передбачає його свободу від будь-якого стороннього впливу чи тиску, неправомірного втручання у його діяльність.

З метою дотримання цього принципу у своїй професійній діяльності нотаріус зобов'язаний уникати будь-якого незаконного впливу на його професійну діяльність, протистояти будь-яким незаконним способам тиску на незалежність, бути принциповим у виконанні своїх професійних обов'язків, відстоюванні професійних прав та їх ефективному застосуванні в інтересах учасників правовідносин.

Нотаріус зобов'язаний не допускати у своїй професійній діяльності компромісів, які негативно вплинули б на його професійний імідж, ставлячи за мету отримання благ від керівництва, органів державної влади, третіх осіб або учасників нотаріального процесу, якщо такі компроміси суперечать вимогам закону і перешкоджають належному наданню правової допомоги.

Нотаріус не повинен керуватися вказівками інших осіб стосовно змісту, форм, методів, послідовності та часу здійснення його професійних прав та обов'язків, якщо вони суперечать закону і його професійній уяві про оптимальний варіант виконання власних професійних дій.

Нотаріус повинен уникати впливу на сторони та їх дискримінації.

2.3. Законності

У своїй професійній діяльності нотаріус зобов'язаний дотримуватися чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності, застосовувати всі свої знання і професійну майстерність для належної охорони та захисту прав та законних інтересів фізичних, юридичних осіб та держави.

Нотаріус не може надавати фізичним і юридичним особам поради, свідомо спрямовані на скоєння ними правопорушень, або іншим чином умисно сприяти їхньому скоєнню.

Дії нотаріуса повинні відповідати законності та не допускати шахрайства і нанесення шкоди особам; документи, які він складає або в складанні, яких він бере участь, користуються презумпцією вірогідності (автентичності) в силу закону.

Нотаріус має здійснювати свої повноваження зі знанням справи у застосуванні закону та у всіх проявах своєї професійної діяльності, шукаючи правову форму задоволення суспільних та приватних інтересів, задля яких він залучається.

2.4. Доступності

Принцип доступності отримання правової допомоги нотаріуса або вчинення ним нотаріальних дій полягає у зручному та доступному розташуванні робочого місця нотаріуса (нотаріальної контори) для можливих звернень заінтересованих осіб, а також обов'язок нотаріуса вчинити нотаріальну дію за зверненням заінтересованої особи, крім випадків, коли вчинення такої дії суперечить положенням чинного законодавства, з метою забезпечення охорони та захисту прав, свобод та інтересів особи.

2.5. Безпосередності

Безпосередність здійснення нотаріальної діяльності передбачає виключно особисте та власноручне підписання документів, які видаються ним в результаті вчинення нотаріальної дії з прикладенням власної гербової печатки.

2.6. Неупередженості

Нотаріус у своїй роботі має бути неупередженим по відношенню до осіб, які звертаються до нього у зв'язку із його професійною діяльністю, з метою збереження їхньої юридичної безпеки.

Неупередженість нотаріуса повинна бути категоричною, компенсуючи відсутність чи порушення рівноваги у наданні інформації між сторонами, звертаючи особливу увагу на сторону договору, яка найбільше потребує його допомоги, пропонуючи свої поради як кваліфікований фахівець.

Нотаріус не може приймати документи, що включають положення, які прямо або опосередковано можуть надавати йому привілеї.

Нотаріус зобов'язаний не допускати можливості впливу особистих інтересів, інтересів зацікавлених осіб на виконання ним своїх професійних обов'язків.

2.7. Конфіденційності

Розголошення відомостей, що становлять нотаріальну таємницю, заборонено, окрім випадків, встановлених Законом України «Про нотаріат».

Дотримання принципу конфіденційності є необхідною і найважливішою передумовою довірчих відносин між нотаріусом та особою, яка до нього звернулася. Збереження конфіденційності будь-якої інформації, отриманої нотаріусом від фізичних і юридичних осіб, а також про них або інших осіб у процесі здійснення нотаріальної діяльності, є правом нотаріуса у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком - щодо фізичних та юридичних осіб і тих осіб, кого ця інформація стосується.

Дія принципу конфіденційності не обмежена в часі.

Нотаріус зобов'язаний забезпечити дотримання принципу конфіденційності та таємниці вчинення нотаріальних дій його помічниками (консультантами державної нотаріальної контори, архіву), іншими працівниками.

Нотаріус зобов'язаний забезпечити такі умови зберігання документів, що знаходяться в його розпорядженні і містять відомості, що становлять нотаріальну таємницю, які виключають доступ до них сторонніх осіб, без його відома.

2.8. Сумлінності

Зважаючи на суспільну значущість і складність професійних обов'язків нотаріуса, від нього вимагається високий рівень професійної підготовки, фундаментальне знання чинного законодавства, практики його застосування.

Нотаріус зобов'язаний надавати правову допомогу фізичним та юридичним особам компетентно і добросовісно, що передбачає знання відповідних норм права, наявність необхідного досвіду їхнього застосування.

Нотаріус має постійно працювати над вдосконаленням своїх знань і професійної майстерності, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві.

Нотаріус повинен забезпечувати необхідний рівень компетентності своїх помічників (консультантів державної нотаріальної контори, архіву), працівників.

2.9. Чесності

У своїй професійній діяльності нотаріус повинен бути чесним і порядним; не вдаватися до омани, погроз, шантажу, підкупу, використання складних матеріальних чи особистих обставин інших осіб або інших протизаконних засобів для досягнення своїх особистих цілей;

поважати права, свободи, законні інтереси, честь, гідність, репутацію та почуття осіб, з якими він спілкується при здійсненні нотаріальної діяльності.

2.10. Поваги до професії

Своєю діяльністю і поведінкою нотаріус повинен стверджувати повагу до нотаріальної професії та нотаріальної спільноти в цілому, її сутності і призначення, сприяти збереженню та підвищенню її престижу.

Цього принципу необхідно дотримуватися в усіх сферах діяльності нотаріуса: професійній, громадській, публічній тощо.

Нотаріус не повинен вчиняти дії, спрямовані на обмеження прав особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії чи отриманням правової допомоги професійних прав нотаріуса, незалежності нотаріальної професії, підрив її престижу.

2.11. Професійної самостійності

Нотаріус є самостійним у здійсненні своїх функцій, без нанесення шкоди своєму членству в НПУ.

III. Обов'язки нотаріуса

3.1. Сумлінна професійна поведінка

Нотаріус зобов'язаний виконувати свої обов'язки згідно принесеної присяги. Своєю діяльністю та поведінкою нотаріус зобов'язаний сприяти підвищенню позитивної громадської думки про професію нотаріуса, брати участь у розвитку правових відносин у суспільстві в межах наданих йому повноважень.

3.2. Дотримання основних заповідей Міжнародного союзу нотаріату

Нотаріус зобов'язаний знати та дотримуватися заповідей Міжнародного союзу нотаріату, що створювалися протягом століть існування нотаріату і довели свою правову бездоганність:

3.2.1. Поважай своє Міністерство.

3.2.2. Вчиняй нотаріальні дії, діючи в межах закону, вирішуй сумніви; не вчиняй правочин, якщо є сумнів щодо його законності та правильності.

3.2.3. Віддавай належне Правді.

3.2.4. Дій обачно.

3.2.5. Вивчай матеріали ґрунтовно, старанно та ретельно.

3.2.6. Радься з Честю.

3.2.7. Керуйся Справедливістю.

3.2.8. Обмежуйся Законом.

3.2.9. Працюй з Гідністю.

3.2.10. Пам'ятай, що твоя місія полягає в тому, аби не допускати цивільно-правових спорів.

3.3. Морально-етичні зобов'язання нотаріуса

3.3.1. Нотаріус зобов'язаний дотримуватися наступних морально-етичних зобов'язань:

- захищати інтереси людини, суспільства і держави, дотримуватися вимог закону;
- сприяти утвердженню в суспільстві верховенства права, довіри до закону і справедливості;

- не вчиняти в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб дій, які могли б поставити під сумнів неупередженість і незалежність нотаріальної діяльності, скомпрометувати нотаріуса у суспільній думці, заподіяти шкоду честі та гідності професії нотаріуса;
- ставитися до колег по професії з повагою та доброзичливістю, спрямованою на співробітництво;
- підтримувати сприятливий морально-психологічний клімат на робочому місці нотаріуса (в нотаріальній конторі) і в нотаріальній спільноті в цілому, уникати проявів шкідливих звичок і поведінки, що можуть ображати людську гідність і негативно сприйматися суспільством;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, вивчати діюче законодавство і нотаріальну практику;
- зберігати професійну таємницю;
- в будь-якій ситуації зберігати витримку й особисту гідність.

3.3.2. Нотаріус при виконанні професійних обов'язків не повинен допускати:

- безпідставного порушення встановленого режиму роботи робочого місця нотаріуса (нотаріальної контори), вимог до приміщення і технічного оснащення робочого місця нотаріуса (нотаріальної контори);
- необґрунтованої відмови у виїзді до осіб, які звернулися за вчиненням нотаріальних дій у випадках, передбачених законодавством;
- відсутності на робочому місці нотаріуса (нотаріальній конторі) без поважних причин;
- передачі функцій по вчиненню нотаріальних дій своїм працівникам;
- здійснення прийому відвідувачів, перебуваючи у нетверезому стані, паління під час прийому громадян чи будь-які прояви неповажного ставлення до осіб, з якими нотаріусу доводиться взаємодіяти в процесі своєї професійної діяльності.

3.3.3. Нотаріус зобов'язаний безпосередньо, у найкоротші строки, усувати наслідки порушення ним правил сумлінної поведінки, у тому числі вживати заходів із залагодження конфлікту та відновлення громадської довіри.

3.4. Дії, несумісні з професією нотаріуса

3.4.1. Несумісними з професією нотаріуса є:

- вчинення нотаріальних дій на своє ім'я і від свого імені, на ім'я і від імені свого чоловіка чи своєї дружини, його (її) та своїх родичів (батьків, дітей, онуків, діда, баби, братів, сестер), а також на ім'я і від імені працівників нотаріальної контори, працівників, що перебувають у трудових відносинах з нотаріусом;
- використовувати свої повноваження з метою одержання неправомірної вигоди або приймати обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб;
- займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу. Встановлені заборони не розповсюджуються на здійснення нотаріусом наукової, викладацької, творчої діяльності та участь в професійному самоврядуванні нотаріусів, виконання повноважень в органах НПУ.

3.5. Дії, що підривають професійну гідність нотаріуса

3.5.1. Діями, які підривають професійну гідність, визнаються:

- настирливе і неодноразове нав'язування своїх професійних послуг;
- надання юридичної допомоги шляхом шахрайських або інших незаконних дій;

- вчинення або участь у вчиненні незаконних дій;
- використання для особистих цілей грошей, цінних паперів, прийнятих на зберігання або вилучених під час вжиття заходів щодо охорони спадкового майна померлих громадян;
- договори або домовленість з іншими особами про розподіл або передачу коштів, одержаних за вчинення нотаріальних дій;
- пияцтво та наркоманія;
- аморальні дії по відношенню до своїх колег та представників інших юридичних професій, у тому числі спонукання осіб до написання скарг на дії інших нотаріусів;
- несплата членських внесків до НПУ.

3.6. Використання інформації

3.6.1. Нотаріус зобов'язаний забезпечити доступність інформації про діяльність нотаріату у межах і порядку, встановлених законодавством України.

3.6.2. Нотаріусу забороняється розголошувати довірені йому відомості, що становлять нотаріальну таємницю, а також використовувати таку інформацію у власних інтересах або в інтересах інших осіб шляхом поради чи рекомендацій.

3.7. Конфлікт інтересів

3.7.1. Нотаріус зобов'язаний запобігати виникненню конфлікту інтересів, а у разі виникнення конфлікту - вжити заходів до його врегулювання.

3.8. Пріоритет прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб

3.8.1. Нотаріус зобов'язаний виходити з того, що визнання, дотримання й захист прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб становлять мету діяльності системи нотаріату України.

IV. Професійні відносини нотаріусів

4.1. Відносини нотаріуса з особами, які до нього звернулися

4.1.1. Нотаріус зобов'язаний поважати право особи щодо якої або за дорученням якої вчиняється нотаріальна дія, знайомитися з усіма необхідними документами, поданими для її вчинення.

4.1.2. Нотаріус зобов'язаний:

- уникати неправдивого подання інформації щодо своєї компетенції;
- діяти як неупереджений радник, сумлінно і чесно, утримуватися від втручання до особистих справ осіб з питань, що виходять за межі його професії та не пов'язані з характером їх звернення;
- визнавати право особи консультиватися з питань вчинення нотаріальних дій у іншого нотаріуса чи в іншій компетентній особі;
- утримуватися від виконання своїх обов'язків за умови чи обставин, що можуть загрожувати їх якості;
- встановлювати довірливі взаємовідносини з особою, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії, проявляти терпіння (витримку), ввічливість та тактовність у відносинах з тими, з ким він взаємодіє в межах професійного та особистого кола спілкування, не допускаючи вияву зневажливого ставлення до людей та до їх законних інтересів, а також дотримуватися культури мови, поведінки, зовнішнього вигляду;
- не піддаватися тиску третіх осіб, впливу політичної кон'юнктури, суворо дотримуватися вимог законодавства та не порушувати законних інтересів осіб, які до нього звернулися;

- з повагою ставитися до загальноприйнятих моральних цінностей і особистих переконань осіб, які до нього звертаються, враховуючи законні інтереси особи, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії;
- надавати особі, яка до нього звернулася, пояснення, необхідні для правильного розуміння та оцінки вчинюваної ним нотаріальної дії;
- інформувати особу, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії, про природу дій, що вчинятимуться, про можливі правові наслідки, а також про особливості, властиві вчинюваній нотаріальній дії, та про обсяг дій, проведення яких є необхідним;
- інформувати особу, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, про розмір всіх пов'язаних із вчиненням нотаріальної дії, платежів.

4.1.3. Нотаріусу забороняється розподіляти отримані ним кошти за вчинені нотаріальні дії між особами, за участю яких або щодо яких нотаріальні дії вчинялися, або з будь-якими іншими особами, які не перебувають з нотаріусом у трудових відносинах.

4.2. Відносини нотаріуса з іншими нотаріусами та нотаріальним співтовариством

4.2.1. Нотаріус зобов'язаний виконувати рішення органів НПУ, як органу професійного самоврядування, прийняті відповідно до їх повноважень.

4.2.2. У відносинах з НПУ та відділеннями НПУ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі нотаріус зобов'язаний:

- особисто відвідувати загальні збори відділення НПУ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, а також заходи, що проводяться ними або НПУ;
- своєчасно і в повному обсязі сплачувати членські внески та інші встановлені з'їздом ННПУ платежі;
- з'являтися на запрошення президента, віце-президента, голів комісій НПУ, а також Голів відділень НПУ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі для розгляду питань, пов'язаних з виконанням професійних та членських обов'язків нотаріуса;
- надавати інформацію, пояснення, відомості і документи з питань, що розглядаються НПУ чи відділеннями НПУ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі у межах своєї компетенції;
- надавати до НПУ та відділень НПУ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі відомості, що стосуються професійної діяльності, включаючи відомості фінансового характеру, статистичні данні за встановленими Радою НПУ формами і в затверджені строки.

4.2.3. Будувати свої відносини з колегами по професії на принципах взаємоповаги, довіри і професійної взаємодії, проявляти коректність і доброзичливість.

Нотаріус повинен розглядати інших нотаріусів не як конкурентів, а як колег, об'єднаних для досягнення спільної мети, а саме для ефективного здійснення професійних обов'язків.

Поведінка нотаріуса по відношенню до інших нотаріусів повинна бути спрямованою на пошук співпраці та солідарності, взаємно надаючи допомогу, послуги та консультації.

Нотаріус повинен оперативної і достовірно відповідати на запити та звернення своїх колег, що стосуються нотаріальної діяльності.

Нотаріус повинен надавати допомогу і передавати професійний досвід молодим колегам у рамках корпоративної і професійної солідарності, турботи про престиж професії й усього нотаріального співтовариства.

Нотаріус повинен вживати всіх доступних заходів з дотримання працівників нотаріальної контори коректної поведінки по відношенню до інших нотаріусів та їх працівників.

4.2.4. Нотаріус у своїх відносинах з колегами і нотаріальним співтовариством не має права:

- характеризуючи свою кваліфікацію, занижувати професійну гідність і авторитет своїх колег, дискредитувати інших нотаріусів;
- вести конкуренцію;
- монополізувати відповідну сферу нотаріальної діяльності чи роботу з особами, перешкоджаючи роботі інших нотаріусів;
- залучати осіб, які звернулися до нотаріуса шляхом зниження встановлених розмірів або оплати нотаріальних дій.

4.3. Реагування нотаріуса на незаконну або неетичну поведінку іншого нотаріуса

Конфлікти між нотаріусами регулюються, по мірі можливості, у позасудовому порядку. З цією метою нотаріус може залучати НПУ до втручання.

4.4. Вільний вибір нотаріуса

Право особи, яка потребує вчинення нотаріальної дії, на вільний вибір нотаріуса є основним правилом нотаріальної діяльності.

Нотаріус повинен не допускати «приваблення клієнтів», пропонуючи зниження плати, пільги, подарунки або знижки, або здійснення будь-яких інших аналогічних дій, які суперечать гідності і незалежності нотаріальної діяльності.

Існування декількох нотаріусів в одній нотаріальній конторі не повинно перешкоджати вільному вибору нотаріуса особою, яка потребує вчинення нотаріальної дії, і буде можливим тільки тоді, коли це право буде гарантовано в тому приміщенні.

4.5. Обов'язок утриматися

Здійснення нотаріальної діяльності є обов'язковим для нотаріуса, за винятком тих випадків, коли він зобов'язаний відмовитися від вчинення нотаріальних дій відповідно до положень Закону.

Він також повинен утримуватися від будь-яких дій, що суперечать закону, правилам етики.

4.6. Поведінка нотаріуса у поза робочий час

Нотаріус як особа, наділена довірою і відповідальністю перед державою і суспільством, зобов'язаний:

- дотримуватися норм етики та моралі;
- утримуватися від будь-якої діяльності, здатної негативно вплинути на здійснення професійних обов'язків нотаріуса або викликати сумнів в його незалежності та об'єктивності.
- утримуватися від вчинення дій, які можуть зашкодити професійній діяльності нотаріуса чи підірвати довіру та престиж професії в суспільстві, в тому числі від отримання необґрунтованих пільг від осіб, які звернулися за вчиненням нотаріальних дій,

4.7. Реклама та інформація про нотаріальну діяльність

4.7.1. Інформація, що надається нотаріусом про його нотаріальну діяльність, повинна поєднувати потребу в інформації, яку громадськість має право знати, із заборонаю вдаватися до комерційних процедур, спрямованих на залучення осіб, що потребують вчинення нотаріальних дій.

У публічних зверненнях або в будь-яких інших засобах зв'язку, нотаріуси зобов'язані вживати необхідних заходів, щоб не допускати особистої реклами.

Інформація про діяльність нотаріуса відповідно до цього Кодексу дозволяється виключно у випадках:

а) якщо така інформація вказує лише ім'я, професійну і академічну кваліфікацію нотаріуса; місце, де він здійснює нотаріальну діяльність, режим роботи; телефонні номери і адресу електронної пошти, а також може надаватися інформація про те, в яких навчальних закладах нотаріус навчався, про отриману ним освіту, де він підвищував кваліфікацію; про вчені та інші звання нотаріуса, нагороди, вчені праці, інші академічні заслуги і професійні досягнення нотаріуса; участь у роботі органів професійного самоврядування; дані про тривалість стажу роботи нотаріусом; відомості про іноземні мови, якими володіє нотаріус;

б) якщо така інформація надається з метою повідомлення про зміну робочого місця нотаріуса або місцезнаходження нотаріальної контори;

в) якщо така інформація походить з технічних оглядів або публікацій, які можуть лише включати інформацію, зазначену вище у підпункті «а» цього пункту;

г) якщо така інформація є роз'ясненням щодо порядку вчинення певних видів нотаріальних дій, проектів документів, власної правової позиції з того чи іншого питання, роз'яснення положень чинного законодавства.

Недотримання цих критеріїв вважається етичним проступком.

Професійні вивіски, вказівники, що розташовані біля входу в будівлі, де розміщене робоче місце нотаріуса, нотаріальна контора, повинні відповідати вимогам, встановленим Міністерством юстиції та/або Нотаріальною Палатою України.

Форма діяльності нотаріуса (нотаріусів) повинна зазначатися згідно законодавства, зокрема нотаріус, нотаріальна контора. Позиціонування діяльності з метою викликання інтересу населення, демонстрації переваг, в тому числі у формі центру, сервісу, компанії тощо, а також поєднання нотаріальної діяльності з будь-якими формами підприємницької діяльності (в тому числі, через посередництво), є етичним проступком.

Будь-яка реклама нотаріуса у формі пропаганди комерційної діяльності через ЗМІ, ТБ, соцмережі, мережі інтернет, відео, листівки, рекламні буклети, оголошення, дисконтні картки, плакати заборонена.

4.7.2. Нотаріус не має право подавати інформацію, що стосується його оціночних характеристик як нотаріуса, відгуків інших осіб про його нотаріальну діяльність, порівнянь з іншими нотаріусами та їхньої критики.

4.7.3. Виступ нотаріуса в засобах масової інформації від імені НПУ чи відділення НПУ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі здійснюється за попереднім погодженням з президентом НПУ або головою відповідного відділення НПУ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

4.7.4. Нотаріус має право самостійно виступати на телебаченні, надавати інформацію в засобах масової інформації щодо порядку та підстав вчинення нотаріальних дій згідно чинного законодавства, виступати в дискусіях, пов'язаних із захистом гідності, честі та ділової репутації нотаріусів.

V. Відповідальність за порушення цього Кодексу

5.1. Заходи впливу (санкції) за порушення норм цього Кодексу

5.1.1. За порушення нотаріусом норм цього Кодексу (етичний проступок) до нотаріуса можуть бути застосовані такі заходи впливу (санкції):

- зауваження;
- попередження

. направлення НПУ подання на розгляд Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю у зв'язку з порушенням нотаріусом правил етики.

5.1.2. Невиконання нотаріусом вимог, що встановлені цим Кодексом, є порушенням правил професійної етики, і є підставою для застосування до нотаріуса, встановлених заходів впливу.

Також порушеннями правил професійної етики в розумінні цього Кодексу вважається:

1. Відсутність нотаріуса у момент вчинення нотаріальної дії.
2. Зміна дати або змісту і автентичності документу
3. Вчинення нотаріусом нотаріальних дій поза межами свого нотаріального округу.
4. Вчинення нотаріальних дій, що суперечать закону.
5. Порушення таємниці вчинення нотаріальних дій, професійної таємниці.
6. Допущення підкупу, співпраця в незаконній діяльності, відмиванні грошей, тероризм.
7. Ненадання професійної поради іншим колегам.
8. Нероз'яснення загальних положень правочину або протизаконного характеру його положень.
9. Матеріальні зв'язки з однією із сторін, що можуть спричинити втрату незалежності та неупередженості.
10. Втрата незалежності та неупередженості при вчиненні нотаріальних дій та виконанні інших обов'язків, покладених на нотаріуса законом.
11. Недотримання права особи, що потребує вчинення нотаріальної дії, на вільний вибір нотаріуса.
12. «Перехоплення клієнтів» і працівників в інших нотаріусів.
13. Пропонування комісійних (будь-якої іншої винагороди), знижок за вчинення нотаріальних дій.
14. Несплата членських внесків до НПУ.
15. Перешкоджання, затримка або блокування інспекцій і перевірок нотаріальної контори, що здійснюються органами НПУ або іншими контролюючими органами.
16. Невиконання рішень НПУ та її органів.
17. Реклама, що заборонена цим Кодексом.
18. Недотримання обов'язків постійного підвищення професійного рівня нотаріуса.

5.2. Класифікація порушень

Порушення можуть бути незначними, серйозними або особливо серйозними.

Незначні порушення тягнуть за собою зауваження.

Внаслідок серйозних порушень застосовується захід впливу у вигляді попередження.

Особливо серйозні порушення тягнуть за собою направлення НПУ подання на розгляд Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.

Віднесення порушень до незначних, серйозних або особливо серйозних здійснюється Радою НПУ.

5.3 Регулювання процесу застосування заходів впливу

Порядок застосування заходів впливу (санкцій) до нотаріусів за порушення правил професійної етики встановлюється НПУ.

Перехідні положення

